

el Clot de Galvany d'Elx continua degradant-se

La humitat de la Moncloa

El Clot de Galvany d'Elx, un preciós espai natural al sud d'Alacant, és propietat parcial del Banco Exterior de España, entitat que pretèn construir 1.900 habitatges que tindran un impacte ambiental terrible. L'ajuntament sembla impotent contra un poder que arriba a la Moncloa.

El Clot continua sent un cementiri abandonat, un oasi que es degrada cada hora que passa. El panorama és ben trist: lluny, un búnquer de la guerra amb el seu estómac disecat; dalt, els crits aguts de les aus sobrevolant al mig d'un cel finíssim; pel llac, cartutxos de caça, rodes de vehicles, paradoxals ampolles d'aigua mineral; per la roaldia terrestre, brossa, escombraries, cartells ferits on es prohibeix caçar; garrofers i pins que malviuen enmig d'una vegetació agredida.

No obstant això, el departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Elx defineix el Clot de Galvany com "una zona humida de gran activitat biològica, situada al sud d'Alacant, delimitada pels doms plioquaternaris del Carabassí, l'escull coral·lí del cap de Santa Pola i una àmplia franja de saladers que s'obre a la antiga albufera d'Elx". Aquest organisme científic pensa que s'ha de contextualitzar el Clot en el conjunt de les zones humides de la comarca del Baix Vinalopó i el Baix Segura: Bassaret, Salines d'Aigua Amarga i de Santa Pola, Fondo d'Elx, Llacuna de la Mata i Salines de Torrevella.

Tant Maria Rosa Miracle, titular d'Ecologia de la Universitat de València, com el biòleg i actual conseller valencià del Medi Ambient Antoni Escarré recomanaven "conservar el Clot de galvany", perquè "actua com a una illa on les espècies migratòries recuperen forces", i de-

saconsellaven qualsevol urbanització "pel valor científic, paisatgístic i cultural" del Clot. L'única naturalesa, però, que prospera aquí és un laberint de senders asfaltats i una selva ocupada per un bosc de cartells. N'hi ha de ben coents: Urbanización Sueno Azul, Olivo de Oro,

l'ajuntament socialista d'Elx, encapçalat pel seu alcalde, **Ramón Pastor**, va aprovar aquesta operació amb els vots en contra del grup comunista. Aquesta escandalosa requalificació de sòl va concloure amb la conversió d'un milió de m² de terreny rústic no urbanitzable en ur-

banitzable. El 12 de juliol de l'any següent, la conselleria d'Obres Públiques dirigida per l'ucedista **Luis Verdú** va aprovar definitivament la modificació del PGOU d'Elx i al pla parcial Lago de Elche.

La contestació popular va provocar un aldarull inoblidable. Escrits, manifestacions, informes científics i abundant correspondència periodística, fins que el 24 de febrer de 1988 l'Icona, antic propietari d'una petita part del terreny, que va permutar a GASA, presentara un

recurs d'alçada a la Generalitat en què s'oposaven a la requalificació. La protesta va trobar una resposta favorable del Consell, que el 27 de maig de 1985 revocava les resolucions de l'UCD i denegava la nova ordenació perquè "alterava la classificació de terrenys resultants de la degradació d'una zona humida, i hi possibilitava l'edificació". El Consell va limitar les construccions a 300 vivendes només. Mentre, l'advocat **Francisco Millán**, aleshores regidor d'urbanisme, un dels principals entusiastes del *Lago*, va haver de dimitir, ja que estava implicat en una altra polèmica urbana.

La gresca jurídica, però, no va acabar

El Clot forma part indisoluble del nostre regne humit.

ARXIU

Don Pueblo, Sierra Mar, Costa Hispania, Gran Vista.

HISTÒRIA D'UN CRIM URBÀ

Amb una inversió originària de 3.000 milions de pessetes, el projecte *Lago de Elche*, promogut per Gran Alacant, SA, GASA, i el Banc Exterior, pretenia l'edificació de 6.000 vivendes, amb les corresponents pistes, serveis i accessos, i la construcció d'un extens llac artificial d'aigua salada que ompliria la depressió principal de la zona humida i permetria la pràctica dels esports aquàtics i un petit port d'elit. El 24 de novembre de 1981,

ROSANNA PUCHADES

aquí. GASA va interposar un recurs administratiu contra la Generalitat i va exigir-li una indemnització de mil milions de pessetes per les "pèrdues". L'Audiència Provincial de València, va donar la raó a GASA. No obstant, una sentència del Tribunal Suprem emesa la vespra de Nadal de 1990 desautoritzava aquest veredict, privava l'empresa GASA de cap ecompensació econòmica i, la qüestió més important, decidia que no hi havia cap motiu "que justifique el canvi d'ús del sòl".

REGENERACIÓ PENDENT

No cantem victòria, però. El 24 d'abril de 1990, mesos abans de la dita sentència, els vots favorables del PSOE i el PP havien establert una modificació municipal del PGOU vigent que faria edificable una quantitat superior de terrenys. A canvi, GASA havia de cedir a la titularitat pública un milió de m² de zona humida i de dunes. Així la construcció de les 300 vivendes arribava a 1.900 en total, i la superfície edificable tenia una extensió de 226.000 m². Es consentia, a més, un camp de golf en forma de croissant, que, vorejant la zona humida, s'anunciava com una praderia verda. El nou pro-

jecte va passar a exposició pública, però es va paritzar. Mesos després es coneixia que el Suprem havia emès la sentència al desembre de 1990.

Curiosament, el mateix ple municipal que determinava el nou gran espai edificable, també va acordar el pla de restauració del Clot, un terreny prou superior a l'estricta propietat de Gran Alacant i el Banco Exterior de España que, amb 94,8 hectàrees, s'extén per les partides il·licitanes de Bassarets, Carabassí i Torre Brissó. Des d'aquell acord de regenerar el Clot han passat dos anys i continua degradant-se sense cap atenció. Mentrestant l'avantprojecte de pla especial de protecció, elaborat al desembre de 1990 pel departament municipal de Medi Ambient, amb l'assessorament d'experts mallorquins i catalans, encara no ha acabat de ser redactat. Una sentència *ecologista* que ha servit de ben poc.

Cap de les mesures acordades per a salvar la reserva natural s'ha concretat fins ara. Al Clot no hi ha cap vigilància; els terrenys naturalment impermeabilitzats van dessecant-se; la brossa envolta el paratge; les escombraries s'amunteguen pertot arreu; els cartells prohibint caçar no impedeixen els trets; els esports més agressius mosseguen aquesta bella targe-

ta postal: motocròs, tir al plat, curses amb vehicles totterreny, vol d'avionetes...; les acampades, el trànsit de vehicles, els robotaris d'arena per a obres... Tot un conjunt d'agressions que ha de suportar aquest espai natural que conté algunes de les poques dunes mòbils que es conserven a la Mediterrània. Es va calcular que la regeneració costaria uns 200 milions de pessetes, però només s'han consignat sis pobres milions per a establir una canalització d'aigua des de la veïna llacuna del Fondo per pal·liar els efectes de l'estiu l'estiu. Aigua que tampoc escapa a la polèmica, ja que procedeix del riu Segura, molt contaminat i salinitzat, tal com han denunciat sovint els agricultors de la zona. El pla d'actuació i recuperació preveia per a aquesta primavera un Clot totalment regenerat.

L'ajuntament no ha demanat encara a la conselleria que la reserva siga declarada parc natural. Encara que el Clot podria perfectament sumar-se a la protecció jurídica del Fondo, ja que un paisatge humit pot ser físicament discontinu, tot sembla que depèn de la voluntat crematística del BEX, que encara acarona el somni de 1.900 vivendes i d'un lluminós camp de golf regat amb productes químics.

Ismael L. Belda